Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 285 (3289) 1941 оной декабриин 3, среда. СЭН 15 МҮНГЭН

Баруун урда зүгэй главнокомандующи маршал нүхэр ТИМОШЕНКЭДЭ

Урда фронтын командующи генерал-полковник нүхэр ЧЕРЕВИЧЕНКЭДЭ

Дайсанние илажа немецко-фашистска булимтарагшадhаа Ростовые сүлөөлhэнэйтнай түлөө таанарые амаршалнаб.

Генерал Харитонов ба Ремизов хоёрой ойройлолго доро ябажа манай алдар суута советскэ тугые Ростов дээрэ дэлгэн мандуулhан 9-дэхи ба 56-дахи арминуудай шэн зоригто сэрэгүүдтэ баярые хүргэнэб.

И. СТАЛИН.

Москва, 1941 оной ноябриин 29.

ДАЙСАНИИЕ СОХИЛГОНУУДАА БҮРИ ШАНГАДХАХА!

Мүнөөдэр Ростовско ба Урда фронтнуудтахи манай сэрэгүүд дайсанаа илажа гараба гэжэн баясхаланта мэдээсэлые толилобди. Генерал Харитонов ба Ремизовэй хоёрой зоригто частьнууд болбол хоёр танкова дивизи, мотодивизи ба «Викинг» гэжэ нэрэтэй СС-тнэй дивизине эмхидхэн ябаhан генерал Клейстын бүлэг сэрэгүүдые сүм бута хяа сохижо немецко-фашистска эзэмдэгшэдээ Ростовые сүлөөлбэ. Советскэ сэрэгүүд болбол Таганрог город тээшэ гурим эмхигүйгөөр сухарижа ябаhан дайсанай хойноhоо намнажа ябана. Байлдаанай болоhон газар дээрэ дайсан таба гаран мянган хүнөө алуулжа орхиhон байна. Айхабтар ехэ трофей буляан абаабди.

Үсэгэлдэр нүхэр Сталин Баруун-урда зүгэй главнокомандующи маршал нүхэр Тимошенкэдэ ба Урда фронтын командующи генерал-полковник нүхэр Черевиченкэдэ иимэ амаршалга элигээбэ:

«Дайсаниие илажа немецко-фашистска булимтарагшадhаа Ростовые сүлөөлhэнэйтнай түлөө таанарые амаршалнаб.

Генерал Харитонов ба Ремизов хоёрой ойройлолго доро ябажа манай алдар суута советскэ тугые Ростов дээрэ дэлгэн мандуулhан 9-дэхи ба 56-дахи арминуудай шэн зоригто сэрэгүүдтэ баярые хүргэнэб».

Дайсанай сэрэгүүдтэ шэнэ сохилто хэжэ, Ростов дээрэ манай алдар суута советскэ тугые дэлгэн мандуулжа, Улаан Арми батажан байгаа өөрынгөө хүсые харуулба. Германска эзэмдэгшэдые Ростов шадар сохиhон ябадал болбол нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро дайнай гал соо улам бүри хатуужан ябаа Улаан Армиин хүсэн түгэс контрсохилтоор дайсаниие илаха байhанай алдарта эхи таталгань мүн. Энэ илалтата саг манда ерэхэ ба немецко-фашистска эзэмдэгшэд город ба тосхонуудыемнай hандаргаhанайнгаа түлөө, манай газар уhые тонон дээрмэдэhэнэйнгээ түлөө, советскэ хүнүүдые муухай хаашатайгаар доромжолhонойнгоо түлөө толгойгоороо тоосон түлэжэ hалаха.

Москва, Ленинград, Ростов, Севастополь—манай эхэ ороной эдэ городуудта мүнөө бүхы дэлхэйн hанал бодол хандуулагданхай. Эндэ, советскэ столицада орохо замууд дээрэ, Ленинэй городой хана хашаагай хажууда, Хойто Кавказай үүдэ үрхэдэ, Крымэй далайн хэрэм шадар немецкэ эзэмдэгшэдэй hүрэг алууршадта эсэргүүсэhэн Улаан Армиин гайхамшагта ехэ тулалдаанууд болошо байна. Манай ороной гүн уруу галзуугаар дүгташан ябаа гитлеровскэ бандануудта советскэ сэрэгүүд героическа эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ.

Москва шадар немецүүдэй хоёрдохи, ноябрьска добтолго дэлгэрhээр хоёр недели болобо. Мүн, октябрьда шэнгеэрээ, ноябрьдашье немецко-фашистска командовани шуумгай атака хэжэ манай столицада хүрэжэ бираагүй. Москвада орохо замууд дээрэ шуhата халуун тулалдаанууд үдэршье, hүниишье намданагүй. Немецүүд Москва шадар техникэ ба амиды хүсэнэйнгөө угаа ехэ гээгдэл хохиролдо оробошье, харшан Гитлер энээнээ тоонгүйгөөр хэдэн арбаад мянган солдадуудайнгаа шүhынь адхуулжа тонуулжа армияа Москва тээшэ тухиран намнана.

Улаан Армиин сэрэгшүүд—Москвае хамгаалагшад! Зоригтой ба этигэл түгэс контратакануудаар дайсаниие балбажа, хүсынь бууруулагты! Гитлеровскэ командовани хадаа Москва шадар 49 дивизиеэ тужа асарба. Элэнэрынь эндэ үхэлөө олохо. Москва шадар дайсаниие сохин диилэхэ ёhотойбди. Москвада орохо замууд дээрэ гитлеровскэ дээрмэшэд пюройдо булагдаха!

Манай сэрэгүүд болбол город, деревни, тосхон, түмэр замай станци, шоссе харгы бүхэнэй түлөө, түрэлхи газарайнгаа гэшхэм бүхэнэй түлөө үлэмжэ үсэдөөр, үлэмжэ хатуугаар сохилдохо ёhотой.

Фронт шадарай город, район, тосхондо дайсанай гэнтын атакаhаа бэлэн байха хэрэгтэй. Дайсан болбол хаана обороноо hула байнаб тэрээн уруу хошууран шургахые хэзээшье оролдодог. Тиимэ hэн туладень hуурин тосхон бүхэниие үгэ хүүр дээрэ бэшэ, харин үнэн хэрэг дээрэ обороной хэрэм, эсэргүүсэлтын зантилаа болгохо, дайсаниие зогсоохо, хүсынь бууруулха, буудаха хюдаха, тэhэлхэ галдаха хэрэгтэй. Хаана хүнүүд оhол нагагай байнаб, тэндэ амгалан сэдьхэлынь мэгдэл сошордолоор hэлгэгдэжэ дайсанда туhа болодог. Фронт шадарай газарнуудта тон hэргэлэн байха, дээрээ ортохогүйн түлөө үдэр ба илангаяа hүни hэргэг байха ушартай.

Даб дээрэ танкнуудаар бүлэю байдалаа хэрэглэжэ дайсан үргэлжэ дүгташан ябана. Заводууд дээрээ танк ба танк буудаха буу зэбсэг бүтээн гаргалгые ехэдхэхын хажуугаар, дайсанай танкнуудтай тэмсэхэ нилээн шухала арга болбол танкда эсэргүүсэхэ элдэбын хаалта бооhонуудые байгуулха ябадал болоно. «Танкда гуу нүхэнүүдые ба танкда эсэргүүсэхэ элдэб түрэлэй хаалтануудые олоор байгуулха хэрэгтэй» гэжэ нүхэр Сталин ноябриин 6-да хэлэhэн элидхэлдэ соогоо заахан байна. Эдээниие байгуулхадаа тон түргэн сэрэгэй темпээр ябуулха ушартай. Сэхэ аюулда дайрагдаад байhан городууд хамгаалгын сахарюгаар бэhэлэгдэhэн байха ёhотой. Харагдаhан лэ хаа бүхы газарта дайсан үхэлөө олохо зэргэтэй.

Немецкэ эзэмдэгшэдтэ харюу сохилтоёо үшөө шангадхая! hуурин тосхонуудай обороные бэхэжүүлээ! Амжалтатай контрсохилтонуудые хэжэ дайсанда амар заяа бү үгэе, тэнхээень алдахуулая хүсынь бууруулая, танк ба амиды хүсыень үгы хэе! Немецкэ булимтарагшадые харагдаhан лэ газартань али бүхы түрэлэй советскэ зэбсэгүүдээр хюдан алаха хэрэгтэй.

Дайсан Москвае дайлахаяа забдана. Теэд хэзээшье Москвадамнай орожо шадахагүйл, эндээ бута сохигдохол! Дайсан манай нефтьдэ дүгташан hарбалзанал. Теэд нефтьиемнай хэзээшье абахагүйл! Дайсан хадаа бутаргал hангарал ба үхэл тахал дэлгэрүүлнэ. Шуhанай түлөө шуhаар, үхэлэй түлөө үхэлөөр харюусахал!

(Ноябриин 30-ай «Правдын» түрүү бэшэгhээ).

СССР-тэ английска летчигуудые шагнаhан тушаа

ЛОНДОН, ноябриин 29. (ТАСС). Немецкэ булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ командованиин дааhалхы даалгабаринуудые жэшээтэ hайнаар дүүргэжэ зуураа эрэлхэг ба шэн зориг гаргаhанайнь түлөө СССР-тэ дүрбэн английска летчигые шагнаhан тухай мэдээсэлые бүхы английска газетэнүүд эли тодоор толилhон байна. „Дейли Экспресс" гэжэ газетэ болбол энэ мэдээсэлые толилходоо: «Сталин хадаа Британска Королевскэ авиацине хайрада хүртөөбэ» гэжэ гаршаглаба. «Советскэ засаг английска летчигүүдые шагнана» гэhэн гаршагтайгаар «Нью Кроникл» гэдэг газетэ мүн бэшэнэ.

Дайсанай сэрэгүүдтэ үшөө нэгэ сохилто хэгдэбэ

Нэгэ хэдэн үдэр урда тээ немецкэ сэрэгүүд гэнэдхээhэн добтолгоор Ростов-на-Дону городыемнай эзэлhэн байгаа. Ноябриин 28-да Ростовско фронтдохи манай сэрэгүүдэй генерал Ремизов гэгшын командалга доро ябадаг частьнууд Дон мүрэниие гаталаад, Ростов городой урда зүгhөө уруу нэбтэрэн орожо немецкэ сэрэгүүдтэй үйлсын байлдаан хэжэн байна. Мүн ноябриин 28-hаа 29-эй hүни Урда фронтдохи советскэ сэрэгүүдэй генерал Харитоновой командалга доро ябадаг частьнууд немецкэ сэрэгүүдэй бүхэжүүлгэнүүдые сүмэ түреэд бэhэлхэ аюулые бии болгожо Ростов городой зүүн хойноhоонь орожо, тэрээниие эзэлhэн байна. Немецко-фашистска булимтарагшадhаа Ростов городые сүлөөлхэ түлөө болоhон байлдаануудта 14-дэхи ба 16-дахи танкова дивизинүүдые, 60-дахи мото-дивизие ба „Викинг" гэжэ нэрэтэй СС-тнэй дивизие эмхидхэн ябаhан генерал Клейст гэгшын бүлэг сэрэгүүдые сүм бута хяа сохибо. Немецкэ сэрэгүүд гурим эмхигүйгөөр Таганрог город тээшэ тэрьедэн ошожо байна. Советскэ сэрэгүүд дайсанай хойноhоо намнажа ябана. Дайсан болбол байлдаанай болоhон газар дээрэ 5000 гаран хүнөө алуулжа орхиhон байна. Айхабтар ехэ трофей буляан абтаба, энээниие мүнөө бүридхэжэ байна.

СОВИНФОРМБЮРО.

Манай урда зүгэй арминуудай трофейнүүд

Ростовые сүлөөлhэн ба Ростовhоо баруулжа добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ ябаа манай сэрэгүүд генерал Клейстын немецкэ сэрэгүүдэй бүлэгые бута сохиhоной hүүлдэ доро дурсагдаhан трофейнүүдые буляажа абаба: 118 танк, 210 ехэ буу, 306 пулемет, 178 миномет, 4000 винтовко, 871 автомашина ба бусад олон буу зэбсэг ба сэрэгэй хэрэгсэлнүүд.

Добтолгын үедэ бүхы трофейнүүдые тоолохо аргагүй дээрэhээнь эдэ болбол үшөө дутуу ба уридшалан абтаhан мэдээнүүд гээшэ.

Генерал Клейстын сэрэгүүдэй хуби заланиие өөрынгөө шадамар ябуулгануудаар шиидхэhэн генерал-майор нүхэр Лопатинаар толгойлогдодог манай 37-дохи армида трофейнүүдэй эхэнхи хубиинь тудаха байна.

Ростовой районд 7 үдэрэй турша соо хэhэн байлдаанда манай самоледууд ба зенитнэ буунууд дайсанай 102 самолет бута сохижо унагааба.

СОВИНФОРМБЮРО.

МОСКВАДА НЕМЕЦКЭ САМОЛЕДУУДАЙ ДОБТОЛГО

Ноябриин 30-ай туршада хэдэн бүлэг немецкэ самоледууд Москвада добтолго хэхые hэдэбэ. Москвада орохо замууд дээрэ манай истребительнүүд дайсанай авиацида эсэргүүсэн олонтоото байлдаануудые ябуулба. Агаарай байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар 22 немецкэ самолет унагаагдаhан байна. Манай гээлтэ—6 самолет.

Городой оршондо шурган ороhон дайсанай нэгэ хэдэн самоледууд сэрэгэй хабаагүй объектнүүдтэ фугасна бомбонуудые нюдэ балай хаяhан байгаа. Алагдаhан ба шархатаhан хүнүүд бии.

ГИТЛЕРОВСКЭ БАНДИДУУДАЙ ДУНДА БОЛОhОН ТУЙЛАЙ ЕХЭ СОШОРДОЛ

Советскэ сэрэгүүдэй Ростов городые эзэлhэн ябадал хадаа немецко-фашистска бандидуудай дунда туйлай ехэ сошордол гаргаба. Генерал Клейст гэгшын сэрэгүүдэй «Ростовые эзэлhэн» ба фронтын энэ участогтахи советскэ сэрэгүүд сүм үгы хэгдэhэн хэбэртэйгээр hүүлэй үдэрнүүдтэ бүхы германска хэблэлнүүд бэшэжэ байhан байгаа. Мүнөө хадаа хэдэнтэ «үгы хэгдэhэн» советскэ сэрэгүүд Ростов городоо гэдэргэнь буляан эзэлбэ гэжэ фашистнууд хадаа немецкэ арадта ба бүхы дэлхэйдэ ехэ балаараар мэдээсэжэ баатай болобо. Тиигэжэ гитлеровскэ худлай хоохоониие шашашаад нилээд бэрхэтэй байдалда орошоhон байна юм. Худал хуурмагта шүдэрлүүлжэ эхи захынь олохоо болишоhон немецүүд болородожо, Ростов городые советскэ сэрэгүүд эзэлээ бэшэ, харин тэрэ городой гражданска хүн зон германска сэрэгүүдтэ харша... командованиин ноябриин 29-ний мэдээсэл дээрэ нэмэжэ сонсохоhон байна. «Большевигүүд хадаа Ростовой хүн зондо германска сэрэгүүдтэ тэмсэл ябуулхые hануулhан байна. Иигэжэ уласхооронын гуримые зүршэжэ арагаар тэмсэлдэжэ байhан унтарhань Ростовые эзэлhэн байhан германска сэрэгүүд тэрэ городой досоохи хүбиие орхижо гараха гэhэн захиралта абаhан байгаа» гэжэ германска командованиин мэдээсэл соо хэлэгдэhэн байха юм. Гитлеровскэ тэнэгүүд олоной энеэдэн болохо иимэ мэдээсэлые тунхаглаха зуураа Ростов городто германска сэрэгүүдэй орохоло тэндэхи хүн зон «баярлаhандаа бархиралдаа» үгтөө hэн гэжэ хоёр хоног урда тээ соносхоhоноо мартажархёо байха.

Гитлеровскэ hүрэг дээрмэшэд хабшагүй өөhэдынгөө худал хуурмаг соо эсэсэй hүүлдэ жэгтэй үеэдэжэ hэн байха юм.

Тиигэхэ зуура немецкэ эзлэжэ зээлэжэ мэдээсэл соо гансахан лэ үнэн ушар бултайн гаршатан байна. Энэнь хадаа тэрэ городые немецүүдэй эзэлхэ үедэ гитлеровецүүдэй хэhэн зэрлиг хюдалга болоно. «Германска сэрэгүүдэй тылдэ болоhон тэмсэлдэ хабаадаhан хүн зониие хайра гамгүйгөөр хюдахын тулада хэрэгтэй хэмжээнүүдые хэрэгжүүлхэ ёhотой» гэhэн захиралтые Ростов городые немецкэ сэрэгүүдэй эзлэн абаhан тухайда германска командованиин мэдээсэл соо тэмдэглэгдэhэн байха юм.

Ростовой хүн зон болбол немецко-фашистска булимтарагшадай сэрэгэй хэдэн үдэрэй турша соо хайра гамгүй дээрмэдэ хюдалгада ба баhамжалгада дайрагдаhан байна.

Дээрэ дурсагдаhан ушарбаладые тэмдэглэнгүй гаргажа бэшэ эмнэлгээр: «Большевигүүд хадаа Ростовые гэдэргэнь абааба» гэжэ мэдээсэжэ байгаа, энэнь оггто оршье бүтэхэгүй» гэжэ германска информационно бюро болбол германска командованиин мэдээсэлдэ нэмэжэ шүдөө хабиран мэдээсээ юм. Теэд, алдар суута советскэ туг Ростов городто дахин намилзан байна. Гитлеровскэ худалшадай хэрэгынь ехээр лэ муулашоо гээшэ даа.

СОВИНФОРМБЮРО.

Сэрэгэй материалнуудые Советскэ Союзда элигээжэ байна

ЛОНДОН, ноябриин 30. (ТАСС). Сэрэгэй мянгаад тонно материал бүхы нэбтэрүүлжэ болохо замуудаар Россида элигээгдээ гэжэ информациин министерство мэдээсэнэ. Эдэ материалнуудай нэбтэрэлгэ үргэжэжэ байна. Персидскэ тохойдохи Баора, Хорремшехр, Бендар-Шахпур ба Бушир гэжэ нэрэтэй портнуудта Австрали, Америка, Англи ба Индиhээ суднанууд ерэжэ байна. Эндэ голландска, греческэ, норвежскэ ба бусад олон нацинуудай суднануудhаа ашаануудай буулгагдажа байха ябадал харагдана. Түмэр харгын хүдэлхы состав, паровозууд ба шухала хэрэгтэй түмэр замай хүдэлмэришэд Инди, Англи, Австрали ба Гонконгhоо ерэжэ ябана. Эдэнэр ерэхэдээ Трансиранска түмэр харгын нэбтэрүүлхэ шадалые туйлай дээдэ хэмжээдэ хүргэжэ ехэдхэхэ ёhотой юм.

ПЛЕНДЭ ОРОhОН СЛАВЯН-СОЛДАДУУДАЙ МИТИНГ

Германска армиин тыл бата бэшэ

Плендэ ороhон славян-солдадуудай митинг плендэ абтаhан сэрэгүүдэй байдаг НР 58 лагерьта hаяхан болоhон байна. Энэ митингдэ словак, чех, поляк, Карпаты уулын үбэрэй украинец ба хорвадууд сугларан хабаадалсаба. Хада уулануудай хормойгоор ажаhуудаг словак таряашад, Прага городто ажаhуудаг чех хүдэлмэришэд, Варшава ба Лодзь городуудта ажаhуудаг шулуунай ажалда хүдэлмэрилөөшэд ба бүд нэхээшэд, Мукучев ба Ужгород шадарай украинецууд ба Дунай мүрэн шадарай хаданууудта ажаhуудаг хорват малшан энэ митингдэ ерэhэн байна. Славян үгэ хүүрээр хөөрэлдэжэ, оршуулагшануудшье хэрэггүй байба. Чех хүн поляк хүнэй хэлэhэниие, украинец хүн словак хүнэй хэлэhэниие тухайлан ойлгодог байба.

Гитлерэй захиралтын ёhоор германска, венгерскэ ба словацка арминуудта хүсөөр элсүүлэгдэhэн славян солдадууд айхабтар ехэ уур сухалые гаргаhан ба туйлай ехээр дураа гутаhан үгэнүүдые хэлэhэн байха юм. «Бидэнэрые манай ахадүү, мяха шуhаараа нэгэн, түрэл болохо ород, украинец ба белоруссуудай урдаhаа дайлалдахые элигээhэн ябадал хэдышэнээн бузар булай, хэдышэнээн мунхаг хэрэг гээшэб! Немецүүд хадаа манай славян расые дэлхэй дээрэhээ үгы хэхэ гэжэ бодомжолоо байна. Теэд, тэдэнэй hанаашаар оггтошье болохогүй ха!» —гэhэн үгэнүүдые тэдэнэр хэлэhэн байна. Тэдэнэй орон нютагта гитлеровецүүдэй ерэжэ, арад зониень тоноhон ба эрэшүүдыень Россида эсэргүү дайнда туухан тухайда словагуудай зүгhөө Клесняк Ян гэгшэ, чехүүдэй зүгhөө Рудольф Филипп ба Гальгонек Карл гэгшэд, поляагуудай зүгhөө Клаузен Курт ба Штибо Рихард, украинецуудай зүгhөө Линтур Юрко, Петро Игнат, Токарь Иван ба Лавра Михайло гэгшэд энэ митингдэ суглараhан солдадуудта хөөрэжэ үгэhэн байна. Түрүүшын улаанармеецүүдые харамсаараа Улаан Армиин частьнуудай байрлаhан газарта буугаа бариhан зандаа хүрэжэ ерэhэн тухайдаа Токарь Иван, Петро Игнат ба Юрко Линтур гэгшэд хөөрэжэ үгэhэн байна.

Энэ митингдэ хабаадагшад болбол Москвада болоhон бүхэславянска митингдэ хабаадагшадай хэлэhэн үгэнүүдые уншахадань айхабтар ехэ hонирхолтойгоор шагнаба. «Манай хүнүүдэй хэлэhэн үгэ нангин үнэн байха!»—гэжэ энэ митингдэ хабаадагшад соохоо поляк Карл Гальгонек гэгшэ хэлэhэн байха юм.

Митингдэ хабаадагшад болбол чех ба поляк солдадуудай дурадхалаар бүхы славян солдадуудта, бүхы славян арадта хандаhан бэшэгые туйлай ехэ урма баяраар угтан баталhан байна. Хандалга бэшэгэйнь хуудаhан дээрэ айхабтар олон гартабилга нилээд түргэнөөр бии болоно.

Митинг дүүрэбэ. «Росси мандаг!»—гэжэ Улаан Армида hайн дураараа плендэ ороhон украинец солдадуудай нэгэн уряална. Тиихэдэнь тэндэ байhан солдадууд «Ура!»—гэжэ шангаар хашхаралдан харюусана.

Славян солдадуудай митинг ба тэдэнэй баталан абаhан хандалга бэшэг болбол германска армиин европейскэ тылэй бата бэшэ байhаниие гэршэлхэhээ гадна, бээрээ германскашье армиин ба тэрээнэй мэдэлдэ бии гаа хүлhэншэн арминуудай бата бэшэ байhаниие гэршэлэн харуулhан хэрэг мүн.

Тэрэ хандалга бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэбэ:

«Дарлагдаhан ахадүү славянууд!

Германска ба венгерскэ фашистска арминуудай зэргэдэ хүсөөр элсүүлэгдэhэн бидэнэр, словацка армиин солдадууд ба чех солдадууд, поляагууд ба Карпаты уулын үбэрэй украинецууд болон хорвадууд хадаа таанартаа энэ бэшэгээр ханданабди. Агууехэ славян ороной урдаhаа, манай түрэhэн аха болохо ород арадай урдаhаа дайлалдахын тулада бидэнэрые тууhан байна. Өөhэдынгөө ахадүүнэртэй дайлалдаха хүсэлгүй байhан ушарhаа бидэнэр хадаа гартаа буугаа бариhан зандаа, hайн дураараа, Улаан Армида плендэ ороhон байнабди.

Ахадүүнэр! Хорото харшан Гитлер болбол туйлай ехэ шуhа адхуулhан дайниие хоёр жэл соо үргэлжэлэн ябуулжа байна. Гитлер хадаа эрхэ сүлөөдэ дуратай Европодохи арадуудые богоолшолhон, газар дайдые шуhаар хушаhан байха юм. Бидэнэрые, славянуудые, Гитлер гээшэ илангаяа ехээр үзэн ядана. Гитлеровецүүд болбол энхэ сагhаа хойшо эзэлэн hууhан манай славянска газар дайдые булимтаран эзэлээд, немецкэ ба венгерскэ помещик, баронуудта үе наhан соонь үгэхые оролдожо байна. Тиигэжэ бидэнэрые богоол барлаг болгохоёо hанаа. Гитлеровецүүд болбол славянуудые хюдажа, гоё hайхан дэлхэй дээрэhээ үгы хэхэ, амиды үлэгшэ заримуудыемнай немецжүүлхэ ба богоолшолхо гэжэ байна.

Гитлер хадаа эгээ мүнөө Чехословаци ба Польско республикануудые, мүн эрхэ сүлөөтэ гүрэн байhан Югославиие үгы хээд, Словаки ба Хорватида орон нютагтаа урбаhан Павелич ба Тук гэгшэдые табижа, тэдэ бузагайнуудай туhаламжаар манай словянска арадуудые тонон дээрмэдэжэ, дарлан зобоожо, хүсөөрөө орожо нэрэ түрыемнай бузарлажа байна. Немецкэ шуhаша алууршад Гейдрих ба Франк гэгшэд чех ба поляк арадуудые баhамжалан тамалжа, румынуудые hүртэ муухайгаар саазалан алажа байха юм.

Хорото hанаашалгаяа бэелүүлхын хойноhоо оролдожо дээрмэшэ Гитлер ба тэрээнэй шуhаша алууршад болбол Советскэ Союзда, эрхэ сүлөөтэ ород, украин ба белорусс арадуудта хара мэхээр добтолжо ороо. Фашистнууд хадаа булимтаран эзэлhэн газар дээрэ үзэгдөөгүй зэрлиг хюдалга хэжэ, эхэнэртэ хүсөөрөө орожо, үхибүүдые ба бэеэ аршалжа шадахагүй үбгэдые алажа байна.

Ахадүүнэр! Бүхы славян арадуудай хараал шэнгээhэн дайсаниинь болохо германска фашизмhаа үhөөгөө абаха сагнай ерээ. Улаан Арми ба Советскэ Союзай бүхы арад болбол гитлеровскэ hүрэг дээрмэшэдэй урдаhаа айхабтар зүрхэтэйгөөр, айхабтар баатарлигаар эсэргүүсэн тэмсэлдэжэ байна. Гитлертэй тэмсэхын тулада дарлагдаhан славян арадууд жагсан бодожо байна. Югослави ба Польшодо партизанска хүдэлөөн улам улам үргэдэжэ байнхай. Карпаты уулын үбэрэй украинецууд ба чехүүд саазалуулхаhаа оггтошье айнгүй нэрэ түрэ ба эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэлдэжэ байнхай.

Ахадүү славянууд! Ажаhуухынгаа түлөө, эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, манай газар дэлхэйн түлөө нангин тэмсэлдэ нэгэ хүн шэнгеэр бүгэдөөрөө жагсан бодогты! Шуhанай түлөө шуhан! Үхэлэй түлөө үхэл! Манай славянска газар дээрэhээ бузар булай нохосуудые үлдэн гаргагты! Дээрмэшэдые буудажа ба бахалууриень няна бажуужа алагты! Тэдэ нохосуудые жадаар ба асаар хадхажа, гал дүлөөр хуухалжа үгы хэгты! Тэдэ бузар булай нохосуудта үргэhэ нойршье, талха хилээмэншье, манай газар дээрэ ажаhууха хубиишье бү байг, тэдэнэр галзууран дэбхэрэлдэг! Сэрэгэйнь складуудые шатаагты, телеграфна ба телефонно хэлхээ холбооень хэршэн таhалагты, немецкэ поездүүдые замhаань халяагты, партизанска отрядуудта жагсан орогты!

Германска, венгерскэ ба словацка армида хүсөөрөө элсүүлэгдэhэн славян солдадууд, өөhэдынгөө ахадүү болохо ород ба украин таряашад, хүдэлмэришэдые бү буудагты! Булимтарагшадай захиралтые бү гүйсэдхэгты! Бидэнэр соохоо олонхиинай Улаан Армитай ба бүхы ород арадуудтай хамта ябажа эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэхын тулада польско ба чехословацка арминуудай зэргэдэ орохо гэжэ шиидхэhэн байна. Манhаа үлгэр жэшээ абагты.

Фашизмые үгы хэе!

Фашистска дээрмэшэдтэ үхэл!

Славянска арадуудай эрхэ сүлөө ба бэеэ даангы байдал мандаг!

Маниие хамгаалха ба манай урдаа хаража ябаха агууехэ ород арад ба hүр хүсэтэ Улаан Арми мандаг!

Словацка армиhаа плендэ ороhон солдадуудай нэрэhээ:

Клесняк Ян, словацка армиин 6-дахи полкын солдат.

Гитлеровскэ армиин составта хүсөөр элсүүлэгдэhэн аад, плендэ ороhон чех солдадуудай нэрэhээ:

Рудольф Филипп, германска армиин ябган сэрэгэй 7-дохи дивизиин 254-дэхи полкдо ябаhан, Бенешов город шадархи Добровиц нютагта hууhан солдат.

Гальгонек Карл, Шумбертдэ нютагтай бухгалтер, германска армиин ябган сэрэгэй 7-дохи полкын солдат.

Гитлеровскэ армиин составта хүсөөр элсүүлэгдэhэн аад, плендэ ороhон поляк солдадуудай нэрэhээ:

Клаузен Курт, Быдгоздэ нютагтай хүдэлмэришэн, германска армиин 106-дахи дивизиин солдат.

Штибо Рихард, Хожевто нютагтай шулуунай хүдэлмэришэ ба hүүлээрнь германска армиин 28-дахи дивизидэ ябаhан солдат.

Венгерскэ армиин составта хүсөөр элсүүлэгдэhэн аад, Карпаты уулын үбэртэ hуугаа плендэ ороhон украинец солдадуудай нэрэhээ:

Линтур Юрко, Шелестовто нютагтай таряашан, венгерскэ армиин ябган сэрэгэй 2-дохи полкын 1-дэхи ротын солдат.

Петро Игнат, Ореховецтэ нютагтай таряашан, венгерскэ армиин ябган сэрэгэй 2-дохи полкын 4-дэхи ротын солдат.

Токарь Иван, Бочевто нютагтай хүдэлмэришэн, венгерскэ армиин ябган сэрэгэй 2-дохи полкын 2-дохи ротын солдат.

Лавра Михайло, Дубровкодо нютагтай таряашан, венгерскэ армиин ябган сэрэгэй 2-дохи полкын 1-дэхи ротын солдат.

Гитлеровскэ армиин составта хүсөөр элсүүлэгдэhэн аад, плендэ ороhон хорват солдадуудай нэрэhээ:

Копеник Симон, Горнштейндэ нютагтай хүдэлмэришэн, германска армиин ябган сэрэгэй 137-дохи дивизиин солдат.

Росси».

Эршэмтэйгээр ажаллажа эрлиг дайсанаа дарая!

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

НОЯБРИИН 29-эй ҮГЛӨӨНЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

Ноябриин 29-эй һүниин туршада манай сэрэгүүд дайсанда эсэргүү байлдаануудые бүхы фронтнууд дээрэ ябуулба.

* * *

Баруун фронт дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан манай летчигууд нэгэ үдэрэй турша соо 89 немецкэ танк, ябган сэрэг ба һомо хэрэгсэл тээһэн 430 автомашина, горючитай 11 автоцистернэ, 2000 шахуу солдат ба офицер үгы хэгдэбэ.

* * *

Ленинградска фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан нүхэр Федюнинскын боецүүд хоёр үдэрэй туршада 4 немецкэ танк, 11 хуягта машина, 300-һаа дээшэ солдат ба офицерые хюдан алаба.

* * *

Ленинградска фронтын нэгэ участогта бүлэг немецкэ солдадууд плендэ абтаба. 4-дэхи ротын 127 барилгын батальонһоо плендэ абтаһан солдат Герман Линберг нэгэ нюдэгүй байба. Тэрэ хадаа дайнай эхилхэһээ урид нюдэгүй болоһон байгаа. Теэд, фашистнууд зүүн фронт дээрэ ехэ гээлтэдэ ороһон дээрэһээ эрэмдэг дутуутай хүнүүдые армида абана. Линбергын призывной комиссида нюдэгүйнгөө тухай мэдүүлхэдэнь иигэжэ харюусаһан байгаа ха: «Хүдэлмэрилжэ шадаха хадаа, дайлалдажашье шадаха ёһотойш». «Манай ротын ехэнхи солдадууд дайнда илахабди гэһэн найдабарине этигэнэгүй». Мүнөө хүйтэн болоо, бидэ, 127-дохи барилгын батальоной солдадууд, дулаан хубсаһа мүнөөшье абаагүйбди. Ганса һүүлшын хэдэн үдэрэй туршада манай батальоной 4-дэхи ротын 40 хүн алагдаа»,—гэжэ Линберг мэдүүлбэ.

«Минии взводой ехэнхи солдадууд дайлалдаха дурагүй. Зоболонто байдал асарһан зэмэтэ Гитлер тухай өөһэд дундаа хөөрэлдэнэ»,—гэжэ солдат Альфред Эйхнер мэдүүлбэ.

* * *

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үдэрнүүдтэ уралан зохёогшод ба уралан нарижуулагшад түйлай ехэ патриотическа дэбжэлтэнүүдые гаргана. Туулганай заводой (казахска ССР) уралан нарижуулагшад гүрэндэ 200 мянган түхэриг алмаба. Заводой главна инженер нүхэр Симаков ба рафинациин цехэй начальник нүхэр Чувгашов гэгшэд түлишэ зөөн үгэлгые механизировалһан байна. Энэ ажал дээрэ 20 хүнэй хүдэлмэрине 2 хүдэлмэрилэгшэд бүтээнэ. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд туулга хайлуулгын технологическа ябалгые нарижуулан һайжаруулжа үнэтэ материалнуудай гаргашые 40 процент багадхаба. Баяжуулгын фабрикануд октябриингаа даабарине 300 процент дүүргэбэ. Баяжуулагшадай уралан нарижуулгын талаар дурадхалнууд гүрэндэ хахад миллион түхэриг мүнгэ ашаг олзо оруулба.

НОЯБРИИН 29-эй ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Ноябриин 29-эй туршада манай сэрэгүүд дайсанда эсэргүү байлдаануудые бүхы фронтнууд дээрэ ябуулба.

Ноябриин 28-да 60 немецкэ самолет үгы хэгдээ. Манай гээлтэ—11 самолет.

* * *

Ноябриин 28-да манай авиацяар 195 немецкэ танк, 19 хуягта машина, сэрэгүүдые тээһэн 800 шахуу автомашина, 40 ехэ буу, штабной хэдэн автобус, 100 шахуу мотоцикл, снарядуудтай 285-һаа дээшэ ашаанай тэргэ, горючитай 6 автоцистернэ үгы хэгдэжэ, дайсанай 2 полк ябган сэрэг ба 400-һаа дээшэ морин сэрэг хюдагдан һалгаагдаба.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан манай танкова часть дайсанда эсэргүүсэжэ хатуу шангаар байлдаха зуураа, 70 немецкэ танк, 25 ехэ буу, 60 пулемет үгы хэжэ, дайсанай 2000 шахуу солдат ба офицерые алаба.

* * *

Урда фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан нүхэр Цитновай часть болбол ноябриин 27-до хүн зонтой 20 пунктые немецүүдһээ буляан абаа. Байлдаанай поле дээрэ алагдаһан олон тоото немецкэ солдат ба офицернууд үлэһэн байна. Манай боецүүд ехэ трофей буляан абаа.

* * *

Младша политрук Качановскын танк буудаха ехэ буунуудай батарейн артиллеристнүүд нэгэ байлдаанда дайсанай 3 танкые үгы хэбэ. Баһа нэгэ байлдаанда орохо үедөө артиллеристнүүд болбол дайсанай модон ба шоройгоор халха хэгдэһэн буудалгын 3 точкые хяа сохёод, хэдэн арбаад фашистска солдат ба офицерые хюдаһан байна.

* * *

Московско областиин немецүүдтэ эзэлэгдэһэн районуудта ябуулгаа хэжэ байһан партизануудай ехэ амжалта хэһэнэй тухай мэдээсэл абтаба. Ноябриин 24-дэ нүхэд Ж., К., П., Б., гэгшэдэй командалдаг партизанска хэдэн отрядууд эзэмдэгшэдтэ эсэргүү ябуулгаяа хамтаржа хэхын тулада хамтараад, немецко-фашистска армиин сэрэгүүдэй нэгэ соединениин штабай байрлаһан, хүн зонтой томохон пунктда добтолго хээ. Һүниндөө һайтар тагнуул хэһэнэйнгөө һүүлээр советскэ алдарта патриодууд дайсанай юушье мэдээгүй байтар гэнтэ добтолон оробо. Эхилхэдээ немецкэ штабай частьнуудтаяа харилсаа хэхэ бүхы хэлхеэ холбооень таһалаад, партизанууд болбол фашистнуудай сэрэгэй эмхи зургаануудай байрлаһан томо томо хэдэн гэрнүүдые буудалгаар ба гранатануудаар үгы хэһэн байна. Немецкэ корпусой штаб хяа бута сохигдожо, шухала документнууд абтаба. Зүрхэтэ боец-партизанууд 600 шахуу немецые, тэрэ тоо соо олон офицерые хюдан һалгаагаад, горючитай склад, авторемонтно база, ашаанай 80 машина, 23 хүнгэн машина, 4 танк, хуягта машина, һомо хэрэгсэлтэй ашаанай тэргэ ба хэдэн пулеметно точко үгы хэһэн байна. Тус ябуулгые бэлэдхэхэ үедэ партизанска отрядай тагнуулаар гестапын карательна отряд хяа сохигдоһон байгаа. Тиихэдэ гитлеровецүүд 40 шахуу солдат ба офицерээ алуулжа ба шархатуулжа гээгээ. Партизанска тагнуул болбол ой модон соо партизануудай байһан газарые заажа гестапада хоболон мэдээсэһэн ой модоной десятник Багаан гэгшые буудан алаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтнуудһаа һүүлэй мэдээсэлнүүд

Летчик Кононенкын һүбэлгэн ябуулганууд

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ. Ахалагша лейтенант Кононенкые «аэродромщик» гэжэ нэрлэдэг юм. Үнэхөөрөөшье дайсанай аэродромуудые бомбодолго тэрэнэй мэргэжэлынь болоһон байна. Тэрэ болбол немецкэ самоледуудай буудаг газар дээгүүр һүниндөө ерэжэ дайсанда үхэл ба мэгдэл һандарал асардаг, тэрэнэй самолетууд ба горючитай базануудые шатаадаг.

Энэ һүни Кононенко хадаа немецкэ аэродромой оршондо байбашье һаа, тэрэнэй байрыень тододхон мэдэжэ ядаба. Һүни тон харанхы, фашистнууд өөрыгөө ехэ нариинаар далдалаанхай байгаа. Кононенко агаарта ниидэн гаража бомбодохо гэһэн газар дээгүүрээ эрьежэ ябаба. Нэгэ хэды болоод тэрээнһээ холошог немецкэ самолет харагдаба. Доошоо газар уруу ракетэ унана. Немецкэ летчик газарта бууха гэһэн тэмдэг үгэһэн байгаа. Тиигэһээр байтар аэродромһоонь мүн ракетэ табижа харюусаа, тэрэнэй хойноһоо прожекторэй туяан полиие гэрэлтүүлбэ.

Мүнөө Кононенко хадаа дайсанай самолетуудай дүрсэнүүдые элеэр харана. Һая бууһан «Юнкерс» харгыгаар гүйһөөр ябаба. Самолетууд ба горючитай цистернэ дээгүүр бомбонууд унана. Аэродром дээрэ түймэр гараа.

Энэ ниидэлгын үедэ ахалагша лейтенант хадаа агаарһаа үгэлсэдэг немецүүдэй тэмдэгые мэдэн абажа, тэрэнээ удаадахи ниидэлгэндээ хэрэглэһэн байгаа юм. Тэрэнэй командалдаг звено немецкэ самолетуудай буудаг талмай дээрэ ерээд байхадань штурман Гайко ахалагша лейтенантда мэдээсэбэ:

—Зорюһон газартаа хүрөөбди. Бомбодохо гүбди?

—Хүлеэгты. Газарта бууха гэһэн тэмдэг немецүүдтэ үгэе,—гэжэ Кононенко харюусаба.

Тиихэдэнь штурман хадаа ракетэ табижа тэмдэг үгөө. Теэд, аэродром харюусабагүй.

—Дахин тэмдэг үгэгты,—гэжэ командир захирба. Ракетэ баһа дахин ниидэгдэбэшье, немецүүд мүн лэ абяагүй. Звено болбол талмай дээгүүр, үшөө нэгэ эрьеэд, агаарһаа гурбадахи тэмдэгээ үгэбэ.

Фашистнууд ойлгожо ядаһандаа ракетэ табижа харюусаһан байна; тиихэтэйнь хамта прожектор аэродромые гэрэлтүүлбэ. Дайсанай аэродром дээрэ самолетуудай орондо угаа ехэ хүсэтэй бомбонууд унаһан байха юм.

«Красная Звезда».

Буу зэбсэгээ нангинаар сахин хамгаалнад

Дайлалдажа байгаа Армиин комсомолецууд буу зэбсэгтээ гамтайгаар хандалгын гайхамшаг жэшээнүүдые харуулна. Эзэнэйнгэ жагсаалһаа гарахадань байлдаанай газар дээрэ үлэһэн зэбсэгые тэдэнэр ами наһаяа гамнангүй абардаг байха юм. Мүнөө эндэ нэгэ иимэ ушар тухай хөөрэжэ үгэхые хүсэгдэнэ. Манай ротын комсомолец, пулеметчик Степан Кутовой гэгшэ пулеметно блиндаж шадар ажаглалта хэжэ байхадаа дайсанай окопуудай урда байһан намагтай полиие дурамаар ажаглан хаража байгаа. Тиигэжэ байтараа 400-аад метр газарта, һөөг бургааһанай дэргэдэ байһан пулемет харажархиба.

— Манай... Максимыч!..

Тэрэ хадаа Х. тосхоной түлөө һая болоһон байлдаанда алуулһан расчедой пулемет байгаа ха.

Кутовой болбол тэрэ пулемедой хойноһоо ошохо зүбшөөл эрижэ взводой командирта хандаба. Зүбшөөл үгтэһэн байгаа. Теэд, зорилгонь бүтээгүй: дайсан тэрэ пулемедые баһа ажаглаад, хойноһоонь атаархан хаража байгаа. Кутовой болбол фашистнуудай буудалга доро гэдэргээ мүлхижэ ерэхэ баатай болобо.

—Нүхэр командир! Пулемедоо үгэхэгүйбди. Үдэшэлэн үшөө дахин туршахые зүбшөөрыт,—гэжэ командиртаа хандаһан юм.

Үдэшэлэн пулемедые абархын тулада 4 эрэлхэг боецүүд шэлэгдэһэн байгаа. Үдэшын боро хараанаар тэдэнэр пулемет тээшэ мүлхибэ. Теэд, тэдэнтэй нэгэ доро пулемет тээшэ мүн фашистнууд мүлхижэ эхилһэн байха юм.

Бүлэг боецүүд: Пирогов, Бесштаков, Кутовой ба Левченко гэгшэд пулемет тээшээ намаг газараар мүлхибэ. Немецүүд пулемедто дүтэ байһан дээрэһээ тэрээндэ түргэнөөр хүрэһэн байна.

Пулемедой байһан һөөгтэ манай боецүүдэй хүрэхэдэнь пулемедынь тэндээ үгы байба.

Кутовой бүри урагшаа мүлхижэ, нүтөө гурбаниинь нүхэрэйнгөө ябуулгануудые галаар далдалхые бэлэдэбэ. Немецүүд пулемедыень 300 метр саашань абаашаад һэбхүүлэй сээнэ халагалһан байгаа. Кутовой тэрээниие аргамжаар аалихханаар гохолжо абаад мүлхижэ ерэбэ... Тэһэрэлгэ болоогүй—пулемет үшөө миниировалэгдээгүй байгаа.

Харанхы болоһон хойно зоримгой боец пулемедоо намагһаа гаргажа, өөрынгөө позици дээрэ асарһан байна.

Ротын командир, комсомолец В. И. ПЕТУХОВ.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: танкист-комсомолец И. Ф. Ломакин гэгшэ өөрынгөө бута сохиһон дайсанай танкын хажууда байна.

М. Редкинэй фото (ТАСС).

Долооной урдаһаа хоюулханаа байлдаба

ЛЕНИНГРАДСКА ФРОНТ. (ТАСС). Командир Благовещенскын авиаподразделениин летчик-истребительнүүд А. Савушкин ба М. Евсеев гэгшэд манай частьнуудай байһан районда агаарай харуул хэхээр гараһан байгаа. Пилодууд болбол тэдэнэй сахин хаража байгаа газар тээшэ 7 «Мессершмитт—109» дүтэлжэ ябаа гэһэн радиограммые манай газар дээрэхи постнуудай нэгэнһээ абаба. Уланшьегүй летчигууд өөһэдөөшье тэдэ маряажа ябаһан зурааар харшангуудые ажаглаһан байна.

«Мессершмиттнүүд» хадаа зэргэлһэн жагсаалаар ниидэжэ ябаа. Нүхэд Савушкин Евсеев хоёр «Мессершмиттнүүдые» сэхэ урдаһаань атаковалха гэжэ шиидээд, тэд-ндэ ехэ түргэнөөр дүтэлэн ошобод.

Советскэ самолетууд байлдаанда түрүүлэн орожо дайсанай самолетуудай жагсаалые һандаргаһан байна. Үсэд зоримгой ба хатуу шанга агаарай тулалдаан болобо. Нүхэд Савушкин ба Евсеев гэгшэд дайсанай бүлэг самолетуудай добтолгыень эрэлхэг маневро ба һанаамгай ябуулгаар харюусажа, атакада гайхамшаг шадамгай байһанаа харуулһан байгаа.

Байлдаанай үедэ дайсанай нэгэ самолет хяа сохигдоо. Тэрэ болбол зүгөө алдажа, үреэһэн далаараа арбагайдан доошоо унаба. Нүгөө 6 «Мессершмиттнь» манай истребительнүүдтэй байлдаанда оронгүй гэдэргээ тонишһон байха юм.

А. Виноградов,
Е. Капланский.

ҮХЭР МАЛАА ТОБИР ТАРГАНААР ҮБЭЛЖҮҮЛЭЕ!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Үдын сомоной (Хори) Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалиша нүхэр Дарижаб Мижитова.

О. Цыбиковэй фото.

Имагта сэрэгэй гуримаар

Республикын суута комбайнер, Заиграйн Райсоведэй депутат ордено Тудуп Цырендоржеев гэгшэ Сталинска Конституциин үдэр—декабриин 5-ые бага бэшэ амжалтатайгаар угтахань.

Нүхэр Цырендоржеев мүнөө жэлэй таряа хуряалга дээрэ имагта сэрэгэй гуримаар ажаллажа, лүн хамта 435 гектар таряа хуряахаһаа гадна, 800 килограмм горючи арбилһан байха юм. Суута комбайнерой оролдолгын ашаар тэрэнэй агрегат хуряалгын халуун хаһа соо заашье һаатангүй хүдэлмэрилбэ.

Намарай таряалангай хүдэлмэриие дүүргэһэнэй һүүлээр Тудуп Цырендоржеевэй агрегат болбол трактор ба комбайнын заһабарилгада орожо, тэндэ мүн лэ эрхим жэшээ харуулнал. Эдэнэр болбол мүнөө тракторнуудай электрооборудованин һэльбэн заһана. Суута комбайнер болбол шэнэ кадрнуудые һурган бэлэдхэхэ хэрэгтэ тусгаар анхарал хандуулна. Ленинско—Сталинска комсомолой член, залуу басаган Цывандари Цыренова гэгшэ Тудуп Цырендоржеевэй сэхэ туһаламжаар трактор хүтэлхэ орёо оньһон техникые шудалба. Тэрэ басаган болбол 2 жэлэй туршад соо „Универсал" тракторaар хүдэлмэрилһэн байна.

Мүнөө жэлдэ Курбын МТС болбол тракторна паркын заһабарилгые бусад МТС-үүдтээ орходоо эилээд һайнаар эмхидхэбэ. Энэ амжалта түйлаһан ябадалда Тудуп Цырендоржеевэй ашаа габьяашье бага бэшэ байһаниинь эли. Нүхэр Цырендоржеев мүнөө үедэ МТС-эй мастерскойн электроцехтэ бригадираар хүдэлмэрилжэ байха зуураа, энэ шухала хэрэгсэлнүүдые заашье голодоһогүй һайнаар заһана. Тэрэ цехтэ Чимитов Дашицырен, Шульгин Мартемьян, Сухин Михаил гэгшэд нүхэр Цырендоржеевэй хүтэлбэри доро тон орёо оньһон эдэ механизмнуудые хүсэд шудалаад, тракторнуудай электрооборудованиие сагсоонь шанар һайнтайгаар заһаад гаргана.

Васильев.

Түрүү колхозуудта

Бичурын аймагай түрүү колхозууд ажал хүдэлмэрөө сэрэгэй үеынхеэр шэнэдхэн табижа, агуухэ Сталинска вахтада жагсаад, хамаг юумээ фронтын туһада, харата дайсаниие дарахын тулада зорюулха гэһэн нэгэл хүсэлөөр хүтэлэгдэн, толотомо амжалтануудые түйлажа байна.

Жэшээлхэдэ, аймаг соогоо түрүү, Сталинай нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Унагаев) хүдөөажахын продуктнуудые гүрэндөө тушаалга, таряа сохилго г. мэтые дээдэ зэргын шанартайгаар дүүргээд, хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие халуун оролдолготойгоор ябуулжа байна. Энэ жэлэйнгээ элбэг баян олзые хүбаажа оронхой.

Ордено үбгэн Санжиевай хүтэлбэрилдэг „Улаан Одон" колхозой членүүд Сталинайхидһаа дутуугүйгөөр ажаллажа байна. Гүрэндөө үгэхэ түлбэринүүдээ гүйсэд дүүргэнхэй, мүнөө үедэ агротехническа хэмжээябуулгануудые түсэ эй ёһоор ябуулжа захалаа.

Тэрэшэлэн түрүүшүүлэй нэгэн—„КИМ" колхозой (түрүүлэгшэнь ордено нүхэр Дэлгэр Гомбоев) 22 бүлэ айл хадаа шэн габьяата Улаан Армидаа үгэхын тулада гахайнуудые шахажа байна. Тэрээнһээ гадна, оборонын фондо 6000 пуд таряа оруулхань.

Д. Юмсунов.

Түмэршэ дарханай уялга

Яруунын аймагай, Үлдэргын сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ артелиин членүүд болбол агуухэ Сталинай элитхэлые зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр 100 хони ба ямаа, 5 толгой үхэр, 1 центнер тоһо, 6 тонно хара металл гүрэнэй оборонын фондо тушааһан байна. Тиихэдэ колхозннигууд өөһэдынгөө зүгһөө 19 хони, 12 гахай, 11 мянган түхэригэй урмшуулал тус фондо оруулба.

Өөрынгөө колхозой хамтын суглаан дээрэ кировэйхид болбол дайсаниие даралгада хамаг бүхы юумээ үгэхэбди гэжэ мэдүүлээд, 300 кубометр барилгын модо түсэбһөө гадуур бэлэдхэхэ, мянган түхэригэй ангай арһа бэлэдхэхэ уялга абаа.

Энэ артелиин түмэршэ дархан стахановец Пунсук Ешеев гэгшэ хүдөөажахын машина зэбсэгэй заһабариие декабриин 15 хүртэр һайн шанартайгаар заһабарижа дүүргэхэб гэһэн тодорхой уялга абаһан байна.

А. Шулунов.

АДУУ МАЛЫНЬ ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛЭЭР ХАНГАГДАНХАЙ

ТАРБАГАТАЙ (Телефоноор абтаба). Эндэхи аймагай бүхы колхозууд энэ жэлдэ адуу малаа садхалан дулаанаар ондо оруулхын түлөө ниилээд ехэ оролдолго гаргаба. Колхозой хамтын малажалһаа ашаг олзо оруулха, фронтдо тоһо, мяха элбэг ехээр үгэхэ зорилгые шиидхэлгэ хадаа имагта үбэлжэлгые хэрзэргээр эмхидхэһэнһээ дулдыдаха байһаниинь эли тодоор ойлгогдоно.

Ушар иимэһээ тус аймагай колхозниигууд, түбхын түрүүнлэ, малшад-стахановецууд болбол адуу малдаа яһала һаян үбэлжэлгэ бэлэдхэбэ. Жэшээлхэдэ, колхозуудай һү-товарна фермэнүүд бүдүүн тэжээлээр (үбһэ, соломоор)—104 процент хангагданхай. Мүн тэндэ шэмэтэ тэжээлшье дутамаггүй бэлэдхэгдээ.

Фермын малнуудта, илангаяа үхэр ба хонидто дулаан байра түхеэрэгдэбэ. Энэ хабарһаа хойшо аймагай колхозууд зоотехническа барилгаар хамта 29 объект шэнээр барниһан байна. Мүнөө—үбэлэй сагта хони ямаадһаа абтаха шэнэ түлдэнь типовой дулаан байранууд хүсэд бэлэдхэгдэнхэй.

А. ГОЛЬСКИЙ,—ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айкомой помсекретарь.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Буд нэхэгшэд бүтээн гаргадаг продукцинуудаа бүри ехээр нэмээбэ

Ленинэй нэрэмжэтэ Бакинска буд нэхэлгын комбинат һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Һүүлэй 20 хоногой турша соо тэдэнэр эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхин һарынхида орходоо 500 мянган метр ехэ буд үгэбэ. Нүхэр Сталинай уряалда харюу болгон, комбинадай коллектив гүрэнэй даабариһаа гадуур 13 миллион түхэригэй элдэб буд үйлэдбэрилэн гаргаад байна. Бүтээн гаргадаг продукцингаа өөрынь үные хямдаруулһанай ба хэдэ хэдэн уралан зохёолго, оньһожоруулгын дурадхалнуудые оруулжа, буд нэхэгшэд 10 гаран миллион түхэригэй сэбэр олзо оруулһан байха юм.

Үйлэдбэрилэн гаргадаг продукцинуудынь үдэрһөө үдэртэ нэмэжэ байна.

Буд нэхэгшэд декабриин 1 болтор жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ ба январиин 1 хүртэр үшөө 20 миллион түхэригэй буд үгэхэ уялга абаа.

ГРАНАТОМЕТЧИГОЙ ҮҮСХЭЛ

Арменидэ үнгэргэгдэһэн гранатометчигой нэгэ үдэр хадаа республикын бүхы ажалшадай дунда тон ехэ һонирхол үүсхэбэ. Энээнһээ уламжалан, үргэн ехэ мүрысөөн дэлгэржэ, 60 мянга гаран хүн хабаадалсаһан байна. Тэдэнэй олонхинь всевобучын боецүүд байха юм. Мүрысөөндэ хабаадалгшад болбол дайсанай танкнуудые бута сохилгоор, окопууд соо гранатануудые шэдэлгээр хэдэ хэдэн дээдэ дээлгабаринуудые дүүргэбэ. Ниилээд олон нүхэд тон һайн түйлалтануудые хангаа. Түйлажа болоор 9 тудасаһаа 9-е хүсөөһөө үсөөн бэшэ ушар тэмдэглэгдээ. (ТАСС).

СССР-эй обороные бүхэжүүлхэ дотоодын уриһаламжын 16-дахи тираж

КАЗАНЬ, ноябриин 29. (ТАСС). СССР-эй обороные бэхижүүлхэ гүрэнэй дотоодын уриһаламжын шүүбэриин 16-дахи тираж Казаньда болобо. Тиражда ниитэ дээрээ 52051300 түхэригэй 320650 шүүбэри наадагдаһан байна, тэрэнэй тоодо 3000 түхэригэй 52 шүүбэри бии.

Сайн набша бэлэдхэлгээр жэлэйнгээ түсэбые гүйсэдхөө

Азербайджанай субтропическа районуудай колхозниигууд сайн набша бэлэдхэлгээр жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ, ехэ илалта түйлаба. (ТАСС).

Олон үхибүүтэй эхэнүүдтэ тэдхэмжэ

СССР-эй финансын Арадай Комиссариадта энэ жэлэй гурбан квартал соо олон үхибүүтэй эхэнүүдтэ тэдхэмжэ түлэһэн дүн гаргагдаһан байна. Январиин 1-һээ октябриин 1 хүртэр олон үхибүүтэй бүлэнэр гүрэнһөө 1 миллиард 25 миллион түхэриг абаба. Жэлэй эсэс хүртэр үгтэхэ тэдхэмжэ болбол бүхы дээрээ 1 миллиард 175 миллион түхэриг болохо байна.

Харюусалгата редактор Д. ДАМДИНОВ.

1942 оной туршада республиканска ба районно газетэнүүдые ямаршье болзороор захихада болоно

№ п/п	Газетэнүүдэй нэрэ	Захилгын үнэ: 1 һарада	3 һарада	1 жэлдэ
1	„Б. М. Правда"	3 т. 35 м.	10 т. 05 м.	40 т. 20 м.
2	„Б. М. Үнэн"	3 т. 35 м.	10 т. 05 м.	40 т. 20 м.
3	„Путь Сталина"	1 т. 20 м.	3 т. 60 м.	14 т. 40 м.
4	„Красный Баунт"	—,—	—,—	—,—
5	„Знамя Ленина"	—,—	—,—	—,—
6	„Красный Байкалец"	—,—	—,—	—,—
7	„Сталинский Путь"	—,—	—,—	—,—
8	„Баргузинская Правда"	—,—	—,—	—,—
9	„Красное знамя"	0,90м.	2 т. 70 м	10 т. 80 м.
10	„Сталинец"	—,—	—,—	—,—
11	„Закаменская Правда"	—,—	—,—	—,—
12	„Красная Иволга"	—,—	—,—	—,—
13	„Победа"	—,—	—,—	—,—
14	„Стахановец"	—,—	—,—	—,—
15	„Красная заря"	—,—	—,—	—,—
16	„За большевистские темпы"	—,—	—,—	—,—
17	„Красная Селенга"	—,—	—,—	—,—
18	„Ленинский Путь"	—,—	—,—	—,—

Захилгые союзпечать, почтын таһагууд, бэшэг зөөгшэд, предприяти ба эмхи зургаануудтахи ниитын тараагшад абаха байна.

Бурят-Монголой ҮНЭН
2-дохи нюур № 285

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора—3-44 доб. зв.; секретариата и отдела партийной жизни—3-23; отделов пром. и транспорта, сельскохозяйственного—7-96; и отдела писем 3-57.
Н—3247
Типография издательства республиканских газет [illegible]